

Urheilun tulevaisuus

Mari Lohisalo: Tämä on OlympiaCast, Suomen Olympiakomitean podcast, jossa sukellaan liikunnan ja urheilun, ilmiöiden, ihmisten ja tarinoiden maailmaan. Kuuntelet urheilun tulevaisuus -erikoisjaksoa, jossa käsittelemme kilpaurheilun maailmaa tulevaisuuden tutkimuksen valossa. Tämä jakso on tehty yhteistyössä Suomen urheilun eettinen keskus Suekin kanssa. Minun Nimeni on Mari Lohisalo ja kanssani tätä jaksoa hostaa Susanna Sokka. Susanna, kerro, kenet me ollaan saatu tänään vieraaksi.

Susanna Sokka: Vieraanamme tänään on Sitran tulevaisuusasiantuntija Mikko Dufva. Sitran sivulla todetaan, että tarkastelet työksesi tulevaisuuden kehityskulkua ja niiden välisiä jännitteitä, merkkejä yllättävimmistä muutoksista ja tulevaisuuden mielikuvista. Kerro vähän lisää, mistä sun työssä oikein on kyse.

Mikko Dufva: No tulevaisuudentutkimuksessa, tulevaisuusajattelussa oikeastaan on kyse muutoksen tutkimisesta ja siitä, miten me voidaan yhdessä rakentaa parempaa huomista, ja se sitä pyrin tekemään työkseni. Käytännössä siis pohdin, että mitkä asiat tällä hetkellä on muutoksessa, minkälaisia tulevaisuuskuvia meillä on, eli ajatuksia siitä mahdollista tulevaisuuksista. Minkälaisia tällaisia yllättävämpiä ilmiöitä saattaisi olla tulossa ja ehkä oleellisempänä vielä, että miten voidaan auttaa itse kutakin pohtimaan tulevaisuuksia paremmin.

Susanna Sokka: Tänään tutkitaan urheilua tulevaisuusajattelun näkökulmasta. Mikä on sinun suhteesi urheiluun?

Mikko Dufva: Voisin ehkä sanoa, että aika etäinen. Että en ole siis koskaan harrastanut kilpaurheilua ja aika vähän tulee itse seurattuakaan, mutta ehkä voin tuoda tällaisen hyvin ulkopuolisen näkökulman nyt tähän aiheeseen.

Mari Lohisalo: Tätä just nimenomaan tänään haetaan ja pohditaan itseasiassa tämmöistä kysymystä, että onko urheilu ikuista. Urheilussa puhutaan jonkun verran

megatrendeistä tulevaisuuteen vaikuttavina tekijöinä, mutta avataan alkuun vähän muitakin käsitteitä, mitä tähän tulevaisuuksien tutkimukseen liittyy. Kerro eka, mitä ne megatrendit nyt oikein on.

Mikko Dufva: Megatrendit on useista ilmiöistä koostuvia laajoja muutoksen kaaria. Mä pidän niitä ehkä tämmöisenä ajattelun apuvälineenä, eli ne auttaa meitä hahmottamaan tätä muutosten kokonaiskuvaa tällaisessa ehkä aika epämääräiseksi koetussa nykyhetkessä. Eli ne kertoo siitä, mitkä asiat tällä hetkellä on muutoksessa ja auttaa meitä ehkä katsomaan myös niitä muutoksia, joita ei tyypillisesti tulisi sitten katsottua helposti. Katotaan vain jotain meille hyvin läheisen asian muutosta, mutta megatrendien avulla voi muodostaa tällaisen kokonaiskuvan.

Mari Lohisalo: Entäs sitten kun puhutaan tai kuulee puhuttavan tulevaisuuksien tutkimuksen yhteydessä heikoista signaaleista? Kerro vähän, että mitä se tarkoittaa, mitä ne on.

Mikko Dufva: Heikot signaalit ehkä sitten hyvin täydentää näitä trendejä ja megatrendejä. Ne on tämmöisiä muutoksen ensioireita, merkkejä jostain mahdollisesti nousevasta asiasta. Ne on siis jotain, mitä on ihan oikeasti tapahtunut eli ei ole täysin kuvitteellisia, mutta jotenkin sellaisia, jotka tuntuu meistä haastavalta, uskomattomalta, ehkä jopa naurettavalta, että tälläistäkin on maailmassa. Ja mun mielestä heikkojen signaalien arvo syntyy siitä, että ne auttaa meitä ajattelemaan toisenlaisia tulevaisuuksia. Että siinä missä tällaiset megatrendit ja trendit ohjaa meitä ajattelemaan, että mitä seuraavaksi tapahtuu, niin heikot heikot signaalit ohjaa meitä ajattelemaan, että mitä jos jotain yllättävämpää tapahtuu ja sitä kautta ehkä pääsemään kiinni jostain uudenlaisista ajatuksista tulevaisuuksiin liittyen.

Susanna Sokka: No, jos me mietitään nyt ihan pariin viime viikkoa ja seuraat aktiivisesti mitä tapahtuu, niin minkälaisia heikkoja signaaleja sä oot huomannut tässä ajassa tällä hetkellä.

Mikko Dufva: Olen ollut niin trendien parissa viime ajat, että eteen ei tullut niin kauheasti vastaan. Yks sellainen mikä tuli tuossa heikot signaalit -työtä tehdessä vastaan oli... Yksi ihan kiinnostava oli, kun tutkijat oli tutkinut tällaista virtuaaliodellisuuden manipulointia siten, että ihmisillä on tällaiset vr-lasit päässä ja jos muokataan sitä että mitä näkee, niin sillä pystytään saamaan ihminen myös tiedostamattaan ikään kuin liikkumaan itse siinä fyysisessä tilassa ja törmäilemään seiniin ja näin. Mikä tietenkin antaa uudenlaisia näkemyksiä siihen, että mitäs tää digiympäristö, niin tuota jos hypätään tuollaisiin virtuaalimaailmihin, niin mitä ehkä tämmöisiä ei-toivottuja piirteitä se voi tuoda tullessaan.

Mari Lohisalo: Tästäkin lähtisi aika mielenkiintoinen sivuraide podcastiin, mutta jos palataan niihin käsitteisiin eli avaatko vähän vielä mitä tarkoittaa utopia ja dystopia.

Mikko Dufva: Utopiaa ja dystopiaa vois ehkä yksinkertaistaen sanoa, että ne on toivekuvia ja uhkakuvia, mutta samaan aikaan utopioita ja utopiointia voi ehkä pitää tällaisena menetelmänä ajatella toisin tulevaisuudesta. Utopiaa voi nähdä, että sen rooli on luoda ikään kuin säröjä tähän meidän ajatukseen nykyhetkestä, haastaa sitä ja samaan aikaan osoittaa ikään kuin että toisenlainen tulevaisuus on mahdollista. Aiemmin on ehkä ajateltu, että utopiat olisi tällaisia ehkä pohjapiirustuksia, täydellisiä kuvauksia jostain toivottavasta tulevaisuudesta, mutta ehkä sellaisina ne helposti kääntyy juuri sitten dystopioiksi, koska toki se, että mikä vaikka mulle on toivottavaa, ei välttämättä ole sitä muille. Dystopia puolestaan tosiaan on tämmöinen uhkakuva ja niilläkin on aika keskeinen rooli tulevaisuusajattelussa just siinä, että ne auttaa meitä tunnistaa, että mitkä asiat meillä itse asiassa on tosi tärkeitä, koska dystopioissa useesti juuri ne tärkeät asiat on haastettuna tai täysin poissa. Kirjallisuudessa dystopioihin usein liittyy myös semmoinen tietynlainen ehkä kapinan siemen, joka luo semmoisen kiinnostavan jännitteen, että ei välttämättä jaksaisi lukea sellaista, jossa kaikki vain menee koko ajan pieleen niin kuin sellainen pieni toivon toivonpilkahdus löytyisi sieltä myös. Ja tämäkin on ihan hyvä myös sitten laajemmin ajatella, että tällaisessa uhkakuvissa niin, että mikä sieltä sitten löytyisi semmoinen, että mistä se kapina tai sen dystopian haastaminen voisi lähteä liikkeelle. Ja ehkä tätä utopia-dystopia -jakoa

oleellisempaa vielä on se, että miten me ajatellaan, että voidaanko me vaikuttaa tulevaisuuteen? Että siinä vaiheessa, kun koetaan, että ei voida vaikuttaa tai ei koeta niin kuin omaa roolia tulevaisuuden tekijänä. On oikeastaan aika yhdentekevää, onko utopia vain dystopiaa, koska silloin niin kuin ajatellaan vaan ajanvirran mukana.

Mari Lohisalo: No mikä sitten on tulevaisuutta, eli miten pitkälle tulevaisuuteen meidän pitäisi ajatella? Että 10 vuotta? 20 vuotta?

Mikko Dufva: Tämä riippuu hyvin pitkälti aina siitä teemasta, että tulevaisuuksien tutkimus on pitkälti muutoksen tutkimista, jolloin silloin kiinnostava aikaväli on se, jossa voi tapahtua jotain muutosta. Ja jos mietitään jotain teknologian kehitystä, niin se voi olla yllättävän lyhytkin aika. Jos mietitään energijärjestelmän muutosta, niin se taas on luultavasti hieman pidempi aika. Itse mä useasti ajattelen vähintään kymmentä vuotta eteenpäin, mutta toki sitten ajattelen myös siihen erilaisia tällaisia välietappeja, koska olisi tosi helppoa vaan maalaila kokoajan kuvia siitä, minkälaista on elämä vuonna 3000, koska silloin en olisi ikäänkuin missään vastuussa niistä. Paljon kiinnostavampaa on toki myös se, että mitä ne tarkoittaa nykyhetken kannalta? Että tulevaisuudessa vähän kuin vierailaan, jotta voitaisiin toimia paremmin tässä nykyhetkessä.

Mari Lohisalo: Entäs sitten vielä viimeisenä muutosten aaltoilevuus ja syklisyys, että talouskin kulkee vaikkapa sykleissä, niin miten sitten tulevaisuusajattelussa?

Mikko Dufva: Ehkä tähän jos miettii just tätä aikajännettä, niin tulevaisuuksien tutkimuksessa on myös semmoinen nyrkkisääntö, että kannattaa katsoa vähintään 2 kertaa niin pitkälle menneisyyteen kuin mitä aikoo katsoa tulevaisuuteen ja silloin ikään kuin tutkia, että mitäs menneisyydessä on tapahtunut, niin voi just tunnistaa sitä, että jotkut muutokset menee ehkä tällaisina aaltoina tai sykleinä. Talous tai jopa tietynlaiset tällaiset niinkuin arvot ja asenteet. Niissä voi nähdä sellaista tietynlaista heiluriliikettä tai sit nähdä myös tämmöistä spiraalimaista liikettä, että jotain tuttua, mutta aina siihen tulee jotain uutta, lisää uusia piirteitä. Että siinäkin mielessä ei voi ajatella, että

tällainen syklisyys johtaisi aina vääjäämättömästi siihen niin kun seuraavaan, että mennään alas tai ylös, vaan aina siinä on jotain uutta piirrettä mukana.

Susanna Sokka: No nyt paljon puhutaan, että me eletään tällaista uuden normaalin aikaa ja koronan jälkeistä aikaa, niin mikä on tää uusi normaali?

Mikko Dufva: Mä väittäisin, että me ei eletä uuden normaalin aikaa. Mitään uutta normaalia ei ole syntynyt. Muutamat tulevaisuuden tutkijat, Ziauddin Sardar esimerkiksi, on puhunut tästä postnormaalista ajasta, jossa koko normaalin käsite haastetaan ja toki voisi sanoa, että onks meillä nyt aiemminkaan välttämättä ollut kaikki täysin normaalia, mutta tässä postnormaalien aikojen teoriassa ajatellaan, että meillä on ollut semmoinen normaaliuden kupla ja ikään kuin tälläkin hetkellä saattaa olla sitten muodostunut vaikka se uuden normaalin kupla. Vähän riippuen myös siitä, että kuinka etuoikeutetussa asemassa ollaan, että kuinka hyvin me pystytään ikäänkuin pitämään yllä sellaista, että kun maailma muuttuu meidän ympärillä, kuinka paljon meidän täytyy ikäänkuin reagoida siihen? Tässä jos miettii, että mitä kaikkea on viime vuosien aikana tapahtunut, niin ehkä tällainen niin kuin monella se normaaliuden kupla on on puhjennut ainakin hetkeksi ja havaittu, että okei, onkin tapahtunut jo aika paljon muutosta ja silloin toki se olennainen kysymys on, että kuinka hyvin pystytään sitten toimimaan tällaisessa epävarmuudessa ja hyväksymään se, ettei meillä välttämättä tule nyt sellaista, että yllätykset ja epävarmuus ei välttämättä kauhean nopeasti tästä nyt hälvene, koska meillä on niin paljon suuria murroksia ikään kuin käynnissä. Mutta miten me voimme tässä kuitenkin löytää toimijuutta ja rakentaa yhdessä jotain toivottavampaa tulevaisuutta tai ehkä vieläpä monikossa niitä erilaisia tulevaisuuksia.

Susanna Sokka: No, ihan pakko on nyt kysyä, kun kukaan ei onneksi ole vielä kyllästynyt korona-keskusteluun, niin oliko korona tulevaisuustutkijalle yllätys?

Mikko Dufva: No, sehän on ollut näissä erilaisissa trendiraporteissa ja riskiraporteissa niin pitkän aikaa, että se siinä mielessä ei voi sanoa, että se olisi yllätys. Mutta tokihan aina maailmanlaajuisesta pandemiasta on kuitenkin jonkin aikaa ollut niin, että onhan

siinä paljon yllättäviä piirteitä. Sitten tullut just se, että et mitenkä eri valtiot reagoi ja mitenkä ihmiset reagoi. Ja kaikki tää et ei välttämättä ihan kaikkia piirteitä ole pystytty niin kuin kuvaamaan tässä hetkessä. Toki oleellista on myös pohtia, että mitäs me ollaan opittu tässä viimeisten parin vuoden aikana? Ollaanko me opittu tästä korona-ajasta jotain? Ja miten me voidaan ehkä sitten niitten oppien pohjalta rakentaa sellaista kestävämpää, reilumpaa tulevaisuutta, koska ikävä aina sanoa tällaista, mutta ei se pandemioiden riski ei ole ainakaan vähentynyt. Että ne juurisyyt on edelleen vahvasti olemassa. Voi hyvin olla, että tulee uusia variantteja tai voi hyvin olla, että tulee uusia pandemioita. Olisi ihan hyvä varmaan tässä vaiheessa pohtia, että mitäs tuli opittua.

Susanna Sokka: Hyvä mut jos me mennään tähän urheiluun, niin tätä podcastia varten tehtiin aika paljon taustatyötä ja selvitettiin, että yritettiin selvittää, kuka urheilussa on hyvä asiantuntija puhumaan tulevaisuusajattelusta ja meidän lopputulema oli, että ei ole kauhean järjestelmällisesti ainakaan urheilun parissa vielä toistaiseksi näitä asioita pohdittu. Miksi urheilussa pitäis pohtia näitä tulevaisuuskuvia?

Mikko Dufva: Jos miettii ihan yleisellä tasolla, että miksi ylipäänsä kannattaa pohtia tulevaisuutta, niin ehkä jos kokee tämän nykyhetken epävarmana ja epämääräisenä ja näin, niin kyllä tällainen tulevaisuusajattelu auttaa ottamaan siitä epämääräisyydestä kiinni ja luomaan tietynlaista ymmärrystä siihen ja tietenkin ymmärryksen pohjalta sitten voi taas pohtia sitä, mikä on oikeastaan toivottava tulevaisuus ja ehkä löytää myös vaikuttamisen paikkoja ja vaikuttamisen keinoja. Ja siten ikään kuin pystyä paremmin luomaan sitä toivottavaa tulevaisuutta. No, voisin väittää, että ehkä tää on ihan oleellista pohdintaa myös urheilussa, että missä urheilun tulevaisuus ikäänkuin päätetään ja miten sitä muokataan ja mihinkä suuntaan halutaan mennä? Tulevaisuusajattelu antaa näihin kysymyksiin ainakin jos ei suoraan vastauksia, niin keinoja niiden vastaukseen vastauksien löytämiseen.

Susanna Sokka: No, meillä on urheilussa paljon muutoksia tällä hetkellä menossa ja niistä on uutisoitu. On rahaa, on erilaisiin lieveilmiöitä, että toi se paikalleen pysähtyminen hetkeksi ja tulevaisuuteen katsominen on varmaan ihan mielenkiintoinen

ja hyvä hetki, mutta mistä me lähdetään liikkeelle, mikä on se ensimmäinen juttu, joita urheiluyhteisön pitäisi nyt tehdä?

Mikko Dufva: Tulevaisuusajattelussa yksi hyvä paikka lähteä liikkeelle on muodostaa sitä yhteistä ymmärrystä siitä, että missä ollaan nyt ja mikä muuttuu nyt. Ja juuri nämä megatrendit ja trendien tarkastelu luo ikään kuin tällaiselle keskustelulle pohjan. Katotaan, että tällaisia muutoksia nyt on, voidaan tulkita, mitä ne tarkoittaa juuri urheilun kannalta ja siltä pohjalta voidaan ikään kuin lähteä liikkeelle siinä yhteisessä tulevaisuuskeskustelussa. Sen jälkeen ehkä sitten on myös oleellista lähteä haastamaan jotain semmoisia tulevaisuusoletuksia, mitä meillä on tyyliin, että urheilussa on aina ollut näin ja aina on oleva näin, niin ne on useasti hyviä paikkoja lähteä, että no mitä jos ei ole. Ja juuri nämä heikot signaalit ehkä auttaa tässä näiden oletusten tunnistamisessa, mutta myös siinä haastamisessa. Ja mitä enemmän me näitä oletuksia haastetaan, niin sitä enemmän tietenkin se tulevaisuus muodostuu epämääräisemmäksi, kun me ikäänkuin haastetaan sitä, miten me ollaan totuttu ajattelemaan tulevaisuudesta, niin sitten. No, jos haluaa positiivisesti muotoilla, niin muodostuu tilaa ajatella toisenlaisia tulevaisuuksia. Ja tämä onkin sitten ehkä sitten se seuraava askel, että kuvitellaan myös niitä toisenlaisia, myös toivottavia tulevaisuuksia. Ja ehkä vielä kaiken tämän jälkeen pitäisi jotenkin niistä tulevaisuuksista pohtia, että mitäs me tehdään eri tavalla nyt, koska näin tulevaisuusintoilijana toki tykkään ajatella ihan puhtaasti erilaisia tulevaisuuksia, mutta kyllä se hyöty tulee toki siitä, että me opitaan jotain nykyhetkeä varten. Jos tää tuntuu siltä, että en kyllä nyt vielä tiedä oikein mistä lähteä liikkeelle, niin meillä on Sitrassa tehty tällainen tulevaisuustaajuus-työpajamenetelmä, jossa on kaikki tällaiset materiaalit ja videoalustukset ja muut siihen, että lähdetään juuri haastamaan kuvittelemaan ja sitten toimimaan tän kuvittelun pohjalta.

Susanna Sokka: Sä mainitsit noista heikoista signaaleista taas, niin mitä se tarkoittaa? Miten kun me mennään päivätöihin tonne urheilun yhteiseen Sporttitaloon, niin mistä mä saan heikot signaalit sieltä, mitä mä havainnoin heikkoja signaaleja.

Mikko Dufva: Ensinnäkin se, että et mikä on itse kullekin heikko signaali. Jos haluaa olla akateeminen, niin voisi sanoa, että se heikkous on etäisyyttä sen havaitsijan tulkintakehikosta. Eli käytännössä siis tarkoittaa sitä, että itselle ikään kuin hyvin vieraat asiat, niin sinne ne saattaa. Ne on useasti sellaisia heikkoja signaaleja. Ja silloin toki siis se, että mulle tällainen yllättävä asia ei välttämättä ole sitä muille, niin niitä löytää katsomalla paikoista, joista ei yleensä katso. Katsomalla toisen toimialan raporteista tai uutisista tai juttelemalla ihmisten kanssa, joiden kanssa ei välttämättä yleensä juttele aiheesta. Tällä tavalla pystytään ehkä sitten paremmin haastamaan niitä tai tunnistamaan, haastamaan omia oletuksia tulevaisuuksiin liittyen.

Mari Lohisalo: Sä olet tulevaisuustutkija. Teetkö sä sitä itse koko ajan? Tarkkailetko ympäristöä silleen, että bongaillet sieltä niitä heikkoja signaaleja.

Mikko Dufva: Joo, kyllä se kuuluu toki tähän tähän duuniin. Myös on siis tällaisia oikopolkuja, että siis kun eri tahot kerää näitä heikkoja signaaleja, niin tällaisia listoja myös toki löytyy, että jos haluaa lähteä jostain liikkeelle. Me myös toissa kun ollaan julkistettu heikot signaalit -raportti, niin siihen yhteyteen ollaan myös erilaisia työkaluja julkaistu. Yksi on juuri Avarra ajattelua, jossa on sitten joukko kysymyksiä, joita voi pohtia joko itsekseen tai sitten mieluusti muiden kanssa, jotka auttaa juuri tunnistamaan, että minkälaisista asioista kannattaisi lähteä etsimään niitä signaaleja. Katsotaan vaikka että mitkä on tämän hetken tabuja vaikka urheiluun liittyen, minkälaisia signaaleja sieltä löytyy? Tai katsotaan, että mitä tapahtuu jossain muualla, mitä ei voisi tapahtua vaikka Suomessa tai mitä ei voisi tapahtua urheilun saralla. Ja näin, niin tällaiset niin kuin tietyllä tavalla ajatusnyrjäytykset saattaa johdattaa meidät joidenkin heikkojen signaalien luo.

Mari Lohisalo: Itse asiassa juuri ajattelin kysyä, että miten me sitten, mitä me tavallaan tehdään niille skenaariolle. Jos me lähdetään rakentamaan. Sä aika paljon vastasitkin siihen, eli kaikki voi tavallaan oppia tällaista tulevaisuusajattelua, mutta tarvitaan ehkä joku, joka vähän nyrjäyttää sitä ajattelua.

Mikko Dufva: Just ehkä niin kuin oletusten haastaminen ja toisenlaisten tulevaisuuksien kuvittelu on se, mikä on tällä hetkellä ehkä vähän haastavaa, koska ei me olla totuttu siihen, ei meillä on varsinaisesti ehkä ollut monilla tarvetta ajatella toisin tulevaisuudesta, mutta koska ollaan nyt ehkä tietynlaisessa murrosajassa, niin se tulee yhä relevantimmaksi yhä useammille.

Susanna Sokka: Sitra on julkaisut tammikuun alussa megatrendit 2023 -raportin ja edellisen kerran vastaava raportti julkaistiin 2020. Noita kun lukee, niin tuntuu pikkasen tulevaisuus vähän synkemmältä. Selkeästi pessimistisempää kuin aikaisemmin, mitä tää sulle kertoo.

Mikko Dufva: Siis ei me olla ehdoin tahdoin lähdetty tekemään mitään synkkää raporttia ja mä oon ihan parantumaton optimisti, että siinäkään mielessä ei olla... En allekirjoita pessimismiiä täysin, mutta me ollaan pyritty olemaan rehellisiä siitä, että mikä se muutos on. Kun käy trendiraportteja läpi. Kun käy tutkimustuloksia läpi, niin kyllä se saattaa näyttää hyvin synkältä ja se ei tarkoita sitä, että tulevaisuus olisi nyt jotenkin menetetty tai että tulevaisuus olisi synkkä. Nää megatrendit, mitä me ollaan listattu, kertoo siitä, että mikä se on se muutos tässä nykyhetkessä. Ja jos emme mitään tehdä, niin me saatetaan ajautua hyvinkin niitten suuntaan, mutta samaan aikaan tulevaisuus on auki. On useita erilaisia tulevaisuuksia, me voidaan vaikuttaa niihin, jolloin silloin ikään kuin meillä on mahdollista myös päästä johonkin paljon parempaan tulevaisuuteen monin tavoin. Toki tässä megatrendiraportissa me ollaan listattu myös niitä mahdollisuuksi. Meillä on tämmöinen mahdollisuuskuva siellä myös ehkä sitten tasapainottamassa sitä hieman synkältä tuntuvaan muutosten kokonaiskuvaan. Mutta samaan aikaan me haluttiin pitää se muutosten kokonaiskuva sellaisena, koska jos ei me sitä tunnusteta ja tiedosteta sitä, että missä me ollaan nyt, niin mun mielestä on tosi vaikea lähteä tarttumaan niihin mahdollisuuksiin ja ikään kuin löytää, että okei, nämä mahdollisuudet ei tapahdu itsessään, vaan ne vaatii ihan aktiivisia toimia, aktiivista suunnanmuutosta hyvin monella eri tasolla.

Mari Lohisalo: Pakko kysyä tähän väliin, kun sanoit aikaisemmin kun puhuttiin tuosta koronasta, että tärkeintä on se, että mitä tästä nyt opitaan, niin onko se ihmiselle tyypillistä, että me tavallaan eletään tätä hetkeä eikä haluta tunnustaa sitä, että mitä siellä tulevaisuudessa ehkä on, että ikään kuin otetaan se pää sieltä pensaasta sitten kun asiat on jo tapahtunut.

Mikko Dufva: Vielä muutama vuosi sitten olisi vastannut varmemmin, että juuri näemme tehdään, mutta tässä on kyllä tullut ihan kiinnostavia tutkimustuloksia viime aikoina. Esimerkiksi kun se viime syksynä oli Ylen kysely suomalaisten toiveista ja peloista, jonka mukaan yli puolet suomalaisista on muuttanut maailmankuvaansa lähinnä johtuen tästä Venäjän hyökkäyksestä, niin, ja tämän on ollut sellainen, että maailmankuvat ei muutu nopeasti ja näin, niin tuota, mutta uskon, että meillä itse asiassa saattaa olla hyvinkin sellainen kyky arvioida tilannetta uudelleen, arvioida meidän ajatusmalleja uudelleen ja toivon mukaan myös lähteä toimimaan toisella tavalla. Tuohon megatrendiraporttiin muistaakseni tuli kirjoitettua, että voi olla, että tällaisten erilaisten luonnon keikahduspisteiden lisäksi me ollaan myös erilaisissa ihmisten tai ihmisten käyttäytymisen keikahduspisteessä, jossa me ruvetaankin tekemään asioita toisin ja toivottavasti sellaisella tavalla, joka on sitten ihmisen ja muun luonnon kannalta kestävä ja johtaa sitten parempaan tulevaisuuteen.

Mari Lohisalo: Avataan kuulijoille tai kerrotaan elikkä mitä nämä megatrendit ovat. Eli ykkösenä oli, että luonnon kantokyky murenee. Seuraavaksi hyvinvoinnin haasteet kasvavat. Demokratian kamppailu kovenee. Kilpailu digivallasta kiihtyy ja talouden perusta rakoilee. Meillä on sulla tässä tällaisia muutamia mielikuvituksellisia väitteitä, joiden avulla voitais käydä vähän näitä megatrendejä läpi ja peilata niitä urheilun kontekstiin. Ensimmäinen väite on, että kilpaurheilu on tulevaisuudessa hyvätuloisten etuoikeus.

Mikko Dufva: Jos lähtee miettimään näitä erilaisia kehityskulkuja, jotka ehkä tätä väitettä tukee, niin sieltä löytyy juuri tää vaurauden keskittyminen globaalisti. Ja jos sen yhdistää siihen, että harrastamisen hinta on noussut, niin voidaan hyvin nähdä, että

voitais mennä, ollaan menossa tohon suuntaan. Toisaalta sitten myös tää ikäänkuin, että aiemmin puhuin tästä ikään kuin normaaliuden kuplasta, niin vähän semmonen, että mitkä niin kuin urheilulajit sitten voi olla tulevaisuudessa kestäviä? Mietitään vaikka juuri tuota autourheilua tai tälläistä. Toisaalta sitten, jos mietitään, että se sähköistyy, niin siinä voi ollakin sitten se, että itse asiassa se hyvinkin on kestävä. Tai sitten matkustaminen ja kisatapahtumat, että lennetäänkö jatkossa? Jälleen se, että millä tavalla se matkustaminen tai lentäminen tapahtuu, niin on oleellinen kysymys. Että näistä löytyy ehkä vähän näihin tähänkin väitteeseen, niin suuntaan ja toiseen ja loppujen lopuksi kysymys on myös se, että mitä tehdään nyt? Halutaanko me, että kilpaurheilu on tulevaisuudessa hyvätuloisten etuoikeus? Jos me ei haluta, niin mitä sille voi tehdä? Voidaanko tukea kilpaurheilua sen harrastamista enemmän, löytyykö uudenlaisia sponsoritoimintaa ja niin edelleen. Eli voidaan lähteä miettimään, mitkä ne on sitten ne nykyhetken toimet, jotka joko sitten tukee tai ehkäisee jotain tiettyyn kehityskulkua.

Susanna Sokka: Puhuitkin noista lajeista jo, että tavallaan urheiluyhteisö voisi vähän miettiä, että miten se laji kehittyy ja mitä siitä voisi sitten katsoa laajemmin ja ehkä myös urheilu voisi auttaa muuta yhteiskuntaa sillä kehityksellä, mutta mitä jos me mietitään sitä, että 20 vuotta eteenpäin, niin onko meillä talviurheilua enää?

Mikko Dufva: Epävarmuus sääolojen suhteen tulee lisääntymään. Sehän nyt on jo lisääntynyt. Ilmasto on jo muuttunut ja tulee muuttumaan, mutta kysymys on ehkä, että kuinka kuinka paljon 20 vuodessa? Toki sitten se, että kuinka paljon muutosta ehtii siinä vaiheessa tapahtua. Enemmän ehkä tässä vuosisadan lopussa voi hyvin olla, ettei sitten ole talviurheilumahdollisuuksia kauheasti, mutta tuossakin vaiheessa varmaan ollaan jo siinä, että on enemmän näitä tätä epävarmuutta sääolojen suhteen. Mutta ehkä kysymys on myös siinä jälleen, että kuinka paljon, kuinka pitkälle me ollaan valmiita menemään siinä, että me luodaan keinotekoisesti sitten tälläisiä talviolosuhteita, ehkä jopa paikkoihin, jossa talvea ei oo. Tästäkin on tullut muutamia esimerkkejä kuinka keskelle aavikkoa luodaan talviurheilukeskusta. Ja kyllähän se tulevaisuudentutkijan näkökulmasta näyttää aika aika kummalliselta, että miksi näin

näin halutaan tehdä, mutta nyt on sekin jälleen mahdollinen tulevaisuuden suunta. Ei välttämättä kauhean pitkällä aikavälillä kestävä.

Mari Lohisalo: Kolmas väite liittyy vähän jo tuohon aikaisempaan, että tulevaisuudessa kilpaillaan vain kansallisella tasolla eli ei matkustaa kotimaan ulkopuolelle.

Mikko Dufva: Tässä on ehkä just tämä laajempi kysymys siitä, miten me ylipäänsä matkustetaan tulevaisuudessa? Ja se on jotenkin aika ilmiselvää, että meidän pitää päästä fossiilisista polttoaineista eroon, jolloin silloin se, että voidaanko lentää, kuinka nopeasti lentäminen sähköistyy tai muuta. Voidaanko ajatella, että että matkustetaan maata pitkin? Ja silloin tietenkin matka-ajat saattaa olla pidempiä, mutta me ollaan ehkä totuttu tällaiseen maailmaan, jossa päästään hyvin nopeasti maapallon puolelta toiselle ja jälleen voi miettiä, onko tämä normaalia. Onks tämä se normaali mistä me ehdoin tahdoin halutaan pitää kiinni. Tämä, että ei matkustettaessasi kotimaan ulkopuolelle, niin toisaalta urheilussa kuitenkin on ollut pitkään semmonen vahva kansallisen identiteetin ulottuvuus, jolloin voisi ajatella, että varmaan se voi olla semmonen, josta halutaan pitää kiinni, jolloin silloin ehkä halutaankin matkustaa myös sen rajojen ulkopuolelle. Toisaalta voi myös miettiä sitä, että onko tällaista jatkossa? Onko suomalaiset urheilijat vai onko se sitten joku muu tällainen mihin sitten urheilija identifioituu tai identifioidaan.

Mari Lohisalo: Tähän liittyen meillä itse asiassa oli sulle väite eli väitämme, että tulevaisuudessa urheilijat eivät edusta enää maataan, vaan etsimässä jotain brändiä tai kaupallista tallia tai jotain muuta tahoja, jolla on valtaa urheilussa.

Mikko Dufva: Ehkä tällainen mikä tuli tuossa megatrendiraporttia tehdessä monessa kohtaa ilmi tai joutui haastamaan myös omaa ajattelua siinä, että kuinka paljon on kyse siitä, että tää olisi joku tuleva muutos ja kuinka paljon siitä, että se muutos on jo tapahtunut. Eli voi ehkä miettiä, että onko jo nykypäivänä niin, että monet urheilijat itse edustaakin enemmän jotain sponsoria tai brändiä kuin maata? Mutta toisaalta sitten taas nähdään, että tällä hetkellä tällainen tietynlainen nationalismi vahvistuu ja ikään

kuin tällöinen kansallisidentiteettiä halutaan korostaa, jolloin sitten taas on tällöinen vastakkainen kulku tähän väitteelle elikkä silloin nimenomaan olisikin maan edustajia. Tai sitten miettii tätä geopolitiittista tilannetta, niin onko sitten erilaisten blokkien edustajia tulevaisuudessa ja onko ylipäänsä sitten kaikille yhteisiä urheilukilpailuja vain tapahtuuko tässäkin jotain eriytymistä?

Susanna Sokka: Mainitsit tuosta matkustamisesta, ihan kuin olisi tämä meidän käsikirjoitus livahtanut, kun mennään asioiden edelle kovaa vauhtia. Nyt on mielenkiintoinen britti, kestävyysjuoksijajuniori Inés Fitzgerald. Hän on tunnettu siitä, että 17-vuotias muistaakseni, ei hirveästi lennä, että viimeksi meni maata pitkin ja pyörällä meni asemien väliset matkat, eli hyvin vihreä ajattelu ja nyt nuorten MM-kisat onkin Australiassa ja hän päätti, että ympäristösyistä hän ei sinne mene, koska se vaatisi sen lentämisen ja hänen omatuntonsa ei sitä sallisi, niin mietitään tätä Z-sukupolvea niin millä tavalla näkisit, että he haastaa tätä vallitsevaa käsitystä urheilussa, mutta myös yleensä.

Mikko Dufva: Me justiainsa julkaistiin uusin versio meidän tulevaisuusbarometrissa, jossa ollaan siis kysytty suomalaisten näkemyksiä tulevaisuudesta. Ja jos sieltä kattoo nuorten näkemyksiä ja nuorten toiveita tulevaisuuden suhteen, niin ykköstoiveena on se, että ilmaston lämpeneminen saadaan pidettyä alle puolessatoista asteessa. Jos miettii, että se näkyy jollain tavalla toiminnassa, niin se varmasti näkyy siinä, että ei lennetä ja kyllähän tämä varmasti niin kuin näkyy sitten monella tavalla. Toinen sellainen ehkä asia, miten Z-sukupolvi saattaa juuri haastaa sitä, että mitä urheilu on nyt on monet ihmisoikeuskysymykset. Toki siis nämä nousee myös muilta kuin kuin nuorilta, mutta nämä on myös semmoinen asia, että sitten, että jos matkustetaan, niin mihin maihin matkustetaan? Mitkä ovat ok paikkoja pitää ylipäänsä kisoja?

Susanna Sokka: No, kisoista päästäkin luonnollisesti sitten siihen, että on ollut antiikin olympialaisia, nyt puhutaan, että on nykyaikaiset olympialaiset. Mainitsit alussa, että ei ole enää sitä uutta normaalia, vaan eletään postnormaalissa, niin mitkä on postnormaalien ajan olympialaiset.

Mikko Dufva: Jos miettii, että mitä tässä postnormaalissa ajassa on oleellista, mikä on ehkä tullut muutamaan kertaan on juuri se, että haastetaan sitä, mikä on normaalia. Mikä on nyt olympialaisissa normaalia? No varmaan se, että osallistutaan kansalaisuuden perusteella. Ehkä postnormaaleissa olympialaisissa näin ei ole, vaan onkin jonkun muunlainen ryhmittely. Samalla ehkä se, että minkälaisia lajeja on tai miten se ymmärretään. Toki siis olympialaisten historiastakin voi hakea sitä, että mitä kaikkea kaupunkisuunnittelua ja ainekirjoitusta on ollut siellä lajeina ja näin, niin ehkä voi haastaa sitä, että mitä ja minkälaisia lajeja siellä on, mikä on ja mitä pidetään urheiluna. Ja ehkä tää postnormaalien olympialaisen käsite, niin ei välttämättä ole kauhean staattinen, että nyt yhtäkkiä mentäisi tästä nykyisestä mallista johonkin toisenlaiseen ja pysyttäisiin siinä taas sata vuotta, vaan ehkä tämä postnormaalien ajan viesti on se, että asiat on enemmän muutoksessa ja meidän täytyy jotenkin sopeutua siihen jatkuvaan muutokseen.

Mari Lohisalo: No siis keksittiin Sussan kanssa hyvin tämmösiä dystooppisia tulevaisuusväitteitä tähän, mutta millainen sitten voisi olla se utopia, jossa myös kilpaurheilulla olisi hyvä olla?

Mikko Dufva: Tämä on varmaan semmoinen kysymys, johon itse asiassa urheiluyhteisön itsessään on hyvä miettiä vastausta sen sijaan, että joku tulevaisuusviisastelija sitä ulkopuolelta heittää, mutta toki voi niin kuin antaa ikään kuin ajattelun pohjaksi sen, että kannattaa tosiaan lähteä niistä megatrendeistä, että ne on kuin asioita, joihin pitäisi jollain tavalla vastata. Minkälainen on tällainen niin kuin ympäristön ja ihmisen kannalta kestävä kilpaurheilu? Minkälaisia semmoisia asioita ajatusmalleja on, mitä meidän kannattaa nyt haastaa ja ehkä löytää sieltä jotain tosiaan kestävämpää.

Mari Lohisalo: No siis aluksi heitettiin ilmoille kysymys, että onko urheilu ikuista. Mihinkin lopputulokseen me ollaan tultu.

Mikko Dufva: No siis jälleen ehkä tulevaisuusajattelussa hyvä tosiaan katkoa sitä historiaa menneisyyteen ja vähän samalla lailla kuin kirjatkaan eivät ole kadonneet minnekään, vaikka on digitalisaatiota kauheasti hehkutettu, niin urheilua on kuitenkin kuitenkin oikeastaan aina ollut, ja on vaikea nähdä, etteikö tämmöstä olisi jatkossa.

Susanna Sokka: Miten sitten kilpaurheilu, Jos mietitään ihan kilpailua, niin poistuuko kilpailu urheilussa.

Mikko Dufva: Samalla tavalla ehkä voi ajatella, että kyllä kilpailu on ollut sellaista, mitä ihmiset ovat tykänneet aina tehdä, niin varmaan jossain muodossa. Mutta jälleen voi sitten miettiä, että mikä se muoto on ja minkälaista me halutaan sen kilpaurheilun olevan? Voidaanko miettiä ehkä myös sitä, että mikä se kilpaurheilun rooli on yhteiskunnassa? Voiko se itse asiassa olla myös semmonen, joka kirittää muita sektoreita eteenpäin? Kirittää muita sektoreita kestävämpään ja hyvinvointia parantavaan malliin.

Susanna Sokka: Hyvä, että nostit itse asiassa esiin, koska mietin paljon sitä, että sä nyt aika uutena sanoit itse, että urheilu ei ole sulle kovinkaan tuttua, mut varmaan oot kattanut vähän eri silmällä muutaman viikon sitä urheilua, kun tiesit, että tämä nauhoitus on tulossa, niin onko siellä pistänyt joku sille silmään, mikä on sitten taas haastanut sun ajattelua jollain tavalla.

Mikko Dufva: No ehkä yksi semmoinen, mitä olen pohtinut siis monenkin asian kannalta, mutta yks semmoinen suuri teema, jota itse pyörittelee, on tällainen niin sanottu tulevaisuusvalta, eli kuka pääsee määrittelemään sitä, miltä meidän tulevaisuus näyttää ja nyt niin kuin tästähän aina puhutaan, että kun urheilu ei saisi olla poliittista ja näin, mutta siis ainahan se on poliittista ja ei sitä politiikkaa pysty sieltä siivoamaan pois, mutta voiko sitä ajatella sitten, tt minkälaista maailmaa, minkälaista tulevaisuutta urheilun kautta rakennetaan? Voiko niin, että urheilutapahtumat itsessään toimia vaikkapa luonnon monimuotoisuuden lisääjinä? Kokonaisuuteen ikään kuin leivotaan sisään jotain sellaista, mikä sitten sen kisapaikan vaikka ennallistetaan joitain paikkoja

ja niin edelleen, voidaanko miettiä keinoja sitoa hiiltä ilmasta ja näin, osana sitten urheilutapahtumia ja urheilutoimintaa. Nämä on sellaisia asioita, mitä jotenkin pitäisi ratkoa tässä hetkessä. Toki myös ihmisten hyvinvointiin liittyen. Urheilu nyt on aika kuin läheinen suhde ihmisten hyvinvointiin ja näin, mutta voidaanko siinä myös miettiä, minkälaisia ajatusmalleja ja toimintatapoja urheilun kautta viestitään, jotka saisi sitten ihmiset voimaan paremmin myös fyysisesti ja henkisesti.

Susanna Sokka: Tässä yhteydessä on vielä pakko kysyä, kun SUEKissa pyöritellään paljon ja tuotetaan tietoa ja tuodaan esille urheilun lieveilmiöitä, kun halutaan niihin puuttua ja poistaa. Ikuisuuskysymys: 20 vuotta ollaan urheilijalta kysytty, että miltä tulevaisuus näyttää kymmenen vuoden päästä. Käytetään kymmenen vuoden päässä urheilussa dopingia. Onko kahdenkymmenen vuoden jälkeen, onko näitä lieveilmiöitä, korruptiota, dopingia tai muuta?

Mikko Dufva: No, meillä on helposti tapana ajatella tulevaisuutta jotenkin sellaisena, varsinkin toivottavaa tulevaisuutta, sellaisena ideaalina, jossa sitten ei ole mitään ongelmia ja näin, mutta kyllä niitä jännitteitä aina on ja tämä on varmasti sellainen jännite, mikä on ja varmaan saa niin kuin uusia piirteitä geeniterapiasta ja nanoteknologian kehittyessä. Saa ikään kuin uusia ilmenemismuotoja varmasti ja jälleen niiden kanssa täytyy jollain tavalla painia.

Mari Lohisalo: Nyt olemme ehkä saaneet tämän keskustelun päätökseen. Kiitos Mikko, että tulit vieraaksi ja avasit tätä erittäin mielenkiintoista aihetta myös urheiluyhteisölle. Keskustelu on nyt avattu ja odotamme innolla tähän jatkoa.

Mari Lohisalo: Tämä oli OlympiaCastin erikoisjakso yhdessä SUEKin kanssa. Jos tykkäsit jaksosta, merkitse meidät suosikiksi, niin saat heti tiedon, kun uusia jaksoja ilmestyy. Kiitos, että kuuntelit. Moi moi!